Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 94 TUESDAY, MAY 19 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 -ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 19-го ТРАВНЯ 1998 р. Ч. 94 РІК CV

Продовжуються зміни в керівництві України

Київ (УНІАР). — Продовжуючи проголошені зміни серед державних керівників, Президент України Леонід Кучма підписав ряд указів про звільнення і призначення.

Ігоря Шарова призначено заступником міністра Кабінету Міністрів України. До призначення на новий пост він працював радником Президента Кучми.

Замість звільненого у зв'язку із переходом на іншу працю Анатолія Єпіфанова на пост голови Сумської обласної державної адміністрації призначено Мирка Беркмана, а головою Чернівецької обласної державної адміністрації призначено Миколу Рудька, замість Георгія Філіпчука, якого обрано до Верховної Ради України. До цього М. Рудько був начальником управління гуманітарної політики в Адміністрації Президента України, головою Державного комітету у справах національностей та міграції. Заступниками голови Фонду Державного Майна України призначено Глушка і Калиниченка.

Юрія Костенка звільнено з посту міністра охорони довкілля та ядерної безпеки і Дмитра Павличка — з посту амбасадора України в Словаччині у зв'язку з обранням їх народними депутатами України.

Володимира Кметика призначено заступником голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

Звільнено у зв'язку з переходом на іншу працю голів районних державних адміністрацій: Валерія Русицького (Валтугінського району Житомирської області), Василя Дейнеку (Яничанського району Житомирщини); Миколу Бундзяка (Новопсковського району Луганської області), Миколу Солода (Слов'яно-Сербського району Луганщини), Сергія Соколова (Міловського району Луганщини), Олексія Гнилицького (Антрацитівського району Луганщини); Миколу Запорожченка (Ізмаїльського району Одеської області), Олега Вордюжа (Котовського району Одещини), Івана Сивоконя (Татарбунарського району Одещини), Василя Майстра (Білгород-Дністровського району Одещини), Омеляна Шалана (Іванівського району Одещини); Миколу Стукана (Каховського району Херсонської області), Володимира Карася (Білозерського району Херсонщини), Анатолія Зубова (Іванівського району Херсонщини); Віктора Загольського (Лукачинського району Волинської області), Івана Заниковського (Гайсинського району Вінницької області), Володимира Шевченка (Лозівського району Харківської області), Івана Шиверницького (Кіцменського району Чернівецької області).

Виступаючи на першій сесії Верховної Ради 12-го травня, Президент Кучма сказав: "Час вимагає від нас твердої кадрової політики і вона буде проводитися скрізь і без будьяких винятків".

Заборонено займати подвійні пости

Київ (УНІАР). — Відтепер депутати всіх рівнів не можуть одночасно займати керівні пости в радах і в місцевих органах виконавчої влади. Таке рішення ухвалив Конституційний суд України, розглянувши справу, яку подали 47 народних депутатів, домагаючись офіційного тлумачення окремих статей закону про статус депутатів місцевих рад на родних депутатів. Керівник будь-якої ради не може бути також прокурором.

Крім того, Конституційний суд постановив, що уповноваження депутата сільської, селищної, міської, районної у місті, районної обласної ради можуть припинятися передчасно, без ухвалення рішення відповідної ради, лише за наявністю переліченних у відповідній статті підстав, засвідчених офіційними документами. Суперечки щодо передчасного припинення уповноважень депутата мають вирішуватися у позачерговому порядку.

Проголошено результати реєстрації депутатських фракцій

Київ. — 14-го травня головуючий на сесії парламенту Петро Симоненко оголосив результати реєстрації депутатських фракцій у Верховній Раді.

На сьогодні 430 членів 450-особового парламенту вважаються законними депутатами. Кільком народним обранцям заборонено займати місця у Верховній Раді, оскільки вони відмовилися приймати депутатську присягу, не погоджуючись з її текстом. Решту депутатів треба ще обрати.

Все ще не визначилися з тим, до якої фракції приєднатися, 41 з 114 безпартійних депутатів.

Найбільшою фракцією є комуністи — 119 осіб, після них іде Народно-Демократична Партія — 84 народні обранці, на третьому місці Рух — 47 депутатів. До фракції „Громади" належать 39 осіб, блок Соціялістичної і Селянської партій зібрав 35 депутатів, Партія Зелених — 24, Соціял-Демократична Партія (об'єднана) — 24 і Прогресивна Соціялістична Партія — 17.

Конвенція УНС проголосувала злуку з УНП і УБС; назва залишається без змін

Торонто (Г. Колесса). — Тут в п'ятницю, 15-го травня ц. р., відкрилась п'ятиденна Конвенція Українського Народного Союзу, першої і найбільшої української установи в західньому світі. Ця 34-та Конвенція УНСоюзу має історичну закраску, бо відбувається вона вперше у понад 104-річній історії цієї організації на території Канади, в місті, де в 1916 році постав перший в Канаді, 49-ий, Відділ УНСоюзу.

Це відзначила предсідник Уляна Дячук, відкриваючи Конвенцію в год. 9-ій ранку, започаткувуючи коротку, але змістовну церемонію, яка віддзеркалювала унікальність події.

Довголітнє духове пов'язання УНСоюзу з Україною, а від часу відновлення її незалежности в 1991 році — конкретні фізичні зв'язки, знайшло свою вимову у привіті Президента Леоніда Кучми, що його відчитав амбасадор України в Канаді Володимир Фуркало, передавши його відтак на руки предсідника У. Дячук.

Вступну молитву відмовив о. Мирон Стасів, радний УНСоюзу і голова Конвенційного комітету, який займався її підготовою. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих від часу попередньої Конвенції членів УНС, а також у 65-ліття Великого голоду в Україні віддано жалібний салют мільйонам жертв цього штучно проведеного комуністичною Москвою геноциду.

Український і канадський національні гимни відспівало тріо „Трілія" в складі Катруся Семчишин, Надя Фресків і Андрій Лопацький (мистецький керівник Іра Дрогобицька), а американський і гимн УНС — Святослава Качарай. На сцені розміщено американський, український і канадський прапори.

Верифікаційна комісія повідомила, що в Конвенції беруть участь 192 делегати, 25 членів Головного Уряду і 10 почесних членів цього ж Уряду.

Крім предсідника У. Дячук, яка проводила сесією до часу вибору Президії, в Конвенції беруть участь всі члени Головного Уряду: заступник предсідника Нестор Олесницький, директор на Канаду Петро Саварин, заступниця предсідника Аня Дидик-Петренко, секретар Марта Лиско і виконуючий обов'язки касира Стефан Качарай; контролери: Степан Гавриш, Василь Пастушок, Стефанія Гевриk, Анатолій Дорошенко і Іван Винник; радні Рома Гадзевич, Текля Мороз, Стефко Куропась, Алік Худолій, Володимир Корчинський, Євген Іваницьків, Стефанія Гаврилюк, Тарас Шмагала, мол., Олександер Серафин, Андрій Кейбіда, Анна Ремик, Микола Дяківський, Роман Куропась і о. Мирон Стасів; серед почесних членів є Йосип Лисогір, Степан Куропась, Володимир Сохан, Василь Дідюк, Мирон Куропась, Іван Флис, Анна Чопик, Марія Душник, Богдан Гнатюк і Анна Гарас. Свою неприсутність оправдали касир Олександер Благітка і головний редактор „Свободи" Зенон Снилик.

Президію Конвенції обрано в такому складі: Богдан Долішний, предсідник, заступники Тарас Шмагала, ст., і Ігор Гайда, секретарі Дарія Семенів (україномовна) і Андрій Воробець (англомовний). На пост предсідника кандидували ще Йосип Лисогір і Володимир Лучків. В дальшому вибрано Виборчу комісію в складі 14 членів, Комісію просьб в складі п'ять осіб, секретарську в складі шість осіб і пресову комісію, обов'язком якої є також оформлення резо-

(Закінчення на стор. 4)

Обговорено принципи співпраці між парламентом і Президентом

Київ (УНІАР). — Про необхідність конструктивної співпраці з Верховною Радою наголосив 12-го травня Президент України Леонід Кучма, виступаючи на першому засіданні парламенту.

Про принципи, на яких базуватиметься ця співпраця, розповів на зустрічі з журналістами постійний представник Президента у Верховній Раді Роман Безсмертний. За його словами, передусім передбачається залучити до цієї співпраці близько 15 депутатів минулого скликання, які добре розуміють суть проблем, що потребують вирішення у Верховній Раді.

Наступним кроком має стати зміна механізму взаємодії, передбаченого правильником ВР з питань вето, участи Президента в розгляді законопроєктів першого, другого і третього читань, а також моменти, які б регулювали становище і відстоювання програм Президента під час праці в комітетах.

Такі ж завдання, за словами Р. Безсмертного, стоять перед Кабінетом Міністрів щодо праці з депутатськими фракціями та комітетами."Я думаю, що їх виконання дозволить поліпшити нинішній стан взаємовідносин між парламентом і Президентом", — заявив постійний представник Президента у Верховній Раді.

Військові делегації відвідують Україну

Київ (УНІАР). — В Україні з офіційною візитою перебуває делегація на чолі з першим заступником начальника штабу оборони збройних сил Великої Британії адміралом Пітером Ебботом. Про це повідомила на пресслужба Міністерства Оборони України.

Плян візити передбачає відвідання штабу Українських Військово-морських сил України, штабу Українських військово-повітряних сил у Вінниці, Військово-медичного центру ВПС України та Військово-медичного центру аерокосмічної медицини.

Заплановано зустрічі першого заступника міністра оборони України генерал-полковника Івана Біжана і першого заступника секретаря Ради національної безпеки та оборони України генерал-полковника Володимира Радченка з адміралом П. Ебботом.

Військова делегація Великої Британії побуває на командному пункті протиповітряної оборони (ППО) України, а наприкінці візити П. Еббот вступить перед слухачами Академії Збройних Сил України.

У Севастополі відбулася зустріч заступника начальника штабу оборони Великобританії П. Еббота з заступником міністра оборони, командуючим ВМС України контр-адміралом Михайлом Єжелем. Сторони обговорили стан і перспективи співробітництва між флотами двох країн. Михайло Єжель познайомив гостя з ходом підготови до українсько-американських навчань "СіБріз-98", які відбудуться восени в рамках програми НАТО "Партнерство для миру". Адмірал П. Еббот побував на сторожевому кораблі"Гетьман Сагайдачний", познайомився з життям та побутом українських моряків.

Водночас Одесу відвідав учбовий корабель Військово-морських сил Греції "Аріс". Відбулася зустріч командира корабля капітана першого рангу Туниса з представниками командного складу Південного оперативного командування, місцевих органів влади та старшим морським начальником контр-адміралом Дмитром Украінцем.

Грецькі моряки поклали вінок до пам'ятника Невідомому морякові, відвідали Одеський театр опери та балету, а також взяли участь у товариській зустрічі з мініфутболу з гарнізонною футбольною дружиною. У середу, 13-го травня, корабель "Аріс" мали нагоду відвідати мешканці та гості міста. Грецький корабель залишив Одесу 14-го травня.

МИНУЛОЇ СЕРЕДИ, 13-ГО ТРАВНЯ, вибух знищив у Москві жидівську синагогу Маріна Роша секти Любавич, і затривожені жидівські провідники негайно звернулися зі закликом до місцевої московської влади зробити заходи для припинення зростаючого свавілля спрямованого на етнічні релігійні меншини. Вибух стався пізно вечором і крім знівечення самого приміщення не було жодних жертв. Називаючи цей вибух видимим антисемітським вчинком, рабин Берел Лазар, післанець любавичівського руху до колишніх республік СССР, заявив, що злочинців треба шукати серед чим раз більш видимих угрупувань московських ізоляціоністів ксенофобії. Головний рабин Москви Пінхас Голдшміт сказав: „Ми свідомі зросту напруження проти етнічних меншин в загальному, а жидів зокрема.

Б. Єльцин порадив НАТО не запрошувати Україну і балтійські держави

Лондон. — Президент Росії Борис Єльцин в інтерв'ю англійській газеті „Гардієн" з 15-го травня застеріг НАТО не запрошувати до Північно-атлантійського оборонного союзу Україну і балтійські держави — Естонію, Латвію і Литву.

Коли Б. Єльцина запитали, як Росія поставилася б до такого факту, він висловив сподівання, що Захід буде достатньо „реалістичним", щоб не зробити цього.

„Щодо поширення НАТО, то для Росії існує червона лінія, через яку не слід переступати", — сказав він. — „В іншому разі европейська стабільність може не витримати нового напруження".

Перебуваючи у Великобританії у зв'язку з зустріччю так званої „Великої вісімки", Б. Єльцин зазначив, що хоче бачити „Велику Европу", до якої належала б і Росія.

Як відомо, Росія неохоче погодилася з включенням Польщі, Чехії і Мадярщини до НАТО, однак вона категорично є проти ідеї вступу до оборонного союзу трьох балтійських країн і тим більше України.

Покликавшись на багато проблем в Росії, які мають пріоритет, Б. Єльцин також ухилився від відповіді на запитання, чи збирається він ще раз кандидувати на президента Росії.

НЕВДОВОЛЕНІ АМЕРИКАНСЬКИМИ ПАРТНЕРАМИ

ЛЬВІВ. — Робітники львівської тютюнової фабрики, викупленої фірмою ЗСА, розпочали акцію протесту. Вони не пропускають на територію підприємства автомобілі, що приїздять за отриманням готової продукції. Страйкарі вимагають ознайомити їх зі статутом фабрики, виступають проти скорочення робочих місць та нахабної поведінки американської адміністрації. На територію підприємства введено міліційні загони, яким поки що не довелося застосовувати силу.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

СПІВПРАЦЯ З "БРІТІШ ПЕТРОЛІУМ"

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко 12-го травня зустрівся з директором компанії "Брітіш Петролиум". Мова йшла про поширення і дальшу співпрацю. Як зазначив В. Пустовойтенко, Україна налаштована на прискорення співпраці з "Брітіш Петроліум", оскільки плянує збільшити видобуток газу та нафти. Але для цього потрібні технічна допомога та інвестиції. Прем'єр-міністер наголосив, що відповідний проєкт закону, який має поліпшити інвестиційний клімат в Україні вже подано на розгляд Верховної Ради.

БУДІВНИЦТВО НАФТОВОГО КОРИДОРУ ІДЕ ПОВІЛЬНО

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко на засіданні Кабінету міністрів приділив увагу виконанню проєкту Евроазійського нафтотранспортового коридору Баку-Супса-Одеса-Броди-Европа. З вини відповідних міністерств, зазначив голова Уряду, проєкт виконується незадовільно. Це підтвердили і представники компаній "Шелл"("Shell") і "Брітіш Петролеум" ("British Petroleum"). Вони нарікають на нерозпорядливість і бюрократизм української сторони, яка зволікала з ухваленням конкретних рішень. Компанія"Шелл" тепер наполягає на вкладенні інвестицій в економіку Українбез збільшення видобутку нафти і газу в Україні.

ЗБІЛЬШИТЬСЯ ДОСТАВА ГАЗУ В ДОНБАС

ДОНЕЦЬКЕ. — Перший віцепрем'єр-міністер України Анатолій Голубченко повідомив, що під час зустрічі у Києві з головою правління російського акціонерного товариства "Газпром" Ремом Вяхірєвим досягнено домовлень про додаткову доставу газу в Донецьку область. Прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко вважає, що це допоможе стабілізувати працю підприємств Донеччини.

ПОЖЕЖА НА КИЇВСЬКІЙ РЕЧОВІЙ БАЗІ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ

КИЇВ. — На столичній 716-ій центральній речовій базі Міністерства Оборони України виникла пожежа. Її загасили пожежники 229-ої центрально-продовольчої бази МО України перш, ніж приїхали пожежники міста. Згоріло близько 10 від. сховища загальною площею 1,700 квадратних метрів. Потерпілих немає. За попередніми оцінками, пожежа завдала шкоди на суму понад 2,000 гривень. Причини пожежі розслідує спеціальна комісія.

НЕЗАДОВОЛЕНІ ПОСАДНИКОМ

ВІННИЦЯ. — Ініціятиву 10-ох політичних партій і громадських організацій про проведення референдуму щодо передчасного припинення уповноважень посадника міста Едуарда Дворкіса підтримали мешканці Вінниці. Вони почали збір підписів за проведення референдуму. Е. Дворкіс у виборчому списку об'єднання "Громада" пройшов до парламенту, проте має намір водночас залишитися на посту посадника міста.

ЗЛІКВІДОВАНО СПЕЦІЯЛЬНИЙ ФОНД

СИМФЕРОПІЛЬ. — Уряд автономії своєю постановою припинив діяльність міжгалузевого позабюджетного іноваційного фонду. Рада Міністрів Автономної Республіки Крим мотивує це тим, що стаття 29 закону України пробюджет на 1998 рік зліквідувала постійне джерело надходжень на утримання цього фонду. Замість нього при Раді Міністрів АРК створюється фонд підтримки підприємництва, який буде фінансуватися з кримського бюджету, — повідомила пресслужба Ради Міністрів АРК.

ЗМЕНШИВСЯ ОБСЯГ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

КИЇВ. — Протягом квітня в Україні зменшився обсяг виробництва промислових підприємств. Згідно з даними Державного комітету статистики, у січні-березні загальний приріст виробництва становив1,7 відс., а за період січень-квітень він становить 0,9 відсотка. Особливо зменшилися обсяги промислового виробництва на машинобудівельних підприємствах (4.2 відс.). Зростання виробництва (у порівнянні з аналогічним періодом минулого року) спостерігається у деревообробній та целюльозно-паперовій промисловості (на 14 відсотків), кольоровій металюргії (на 13,5 відс.).

ПЛЯНУЮТЬ ПРИВАТИЗАЦІЮ КОМПАНІЇ "ТЕЛЕКОМ"

КИЇВ. — У червні цього року Кабінет Міністрів України має намір внести нарозгляд Верховної Ради законопроєкт про приватизацію об'єднання "Телеком". Передбачається, що в цей період телекомунікаційний тендер буде виставлено 25 відсотків плюс одну акцію об'єднання, а контрольний пакет (51 відсоток) акцій залишиться в державній власності протягом п'ятьох років

КОНКУРС НА МЕХАНІЗМ ЛІКВІДАЦІЇ БОРГІВ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Рада Міністрів Криму оголосила відкритий конкурс проєктів визначення механізму ліквідації заборгованости з пенсій та заробітків з використанням безготівкових грошей. Термін подання пропозицій закінчується 1-го червня. Підсумки конкурсу стануть відомі 1-го липня. Переможець матиме право на отримання з резервового фонду кримського уряду позики для здійснення проєкту в розмірі 2.5 відс. від суми зліквідованої заборгованости. Термін ліквідації такого векселю — до кінця року.

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР, 14-ГО ТРАВНЯ, сенатор Джессі Гелмс, голова Сенатської комісії закордонних зв'язків, запропонував 100 млн. дол. допомогу для Куби, що, поліпшить життя кубинців і одночасно послабить володіння Фіделя Кастра. Цю пропозицію республіканського сенатора з Північної Кароляйни підтримало 20 інших сенаторів з обидвох партій. Допомогу харчів і ліків кубинцям буде спрямовано через Римо-Католицьку Церкву та політично незалежні допомогові організації. Дж. Гелмс передбачує, що це може значно послабити одного із останніх марксистських диктаторів у світі, бо „коли Ф. Кастро дозволить на ввезення допомоги, то це відбере в нього важливий засіб гноблення, коли ж не дозволить, то 11 млн. кубинців знатимуть точно хто є причиною їхнього щоденного страждання".

У СВІТІ

У ДЖАКАРТІ, СТОЛИЦІ ІНДОНЕЗІЇ, посилюються заворушення, в котрих тільки минулої п'ятниці, 15-го травня, загинуло понад як 230 осіб у більшості грабіжників, що попали в пастку підпалених будинків і крамниць. Самі демонстрації почали набирати небезпечного забарвлення, коли військові частини стали пасивними глядачами розбою і грабунків, а поліційні загони окремого призначення з неопанованою люттю кидалися на інших відносно спокійних демонстрантів. Президент Сугарто скоротив свою поїздку до Єгипту і повернувся до країни, щоб особисто вплинути на ліквідування цих заворушень. Тим часом, американська амбасада наполягала, щоб американські громадяни негайно залишили Індонезію, а Джакарту зокрема. Для цих цілей зорганізували евакуаційні лети.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.co

Всупереч „указам", мова наша — живе!

Як гул століть, як шум віків,
Як бурі подих — рідна мова,
Весняних пахощі листків,
Сурма походу світанкова,
Неволі стогін, волі спів,
Життя духовного основа.

М. Рильський

Народ, який втратив свою мову, в дуже короткому часі після того перестає існувати. Це відомий факт, підтверджений історичними подіями в анналах людства. Знають про це ті, хто завжди намагалися охоронити свій народ від цілковитої загибелі, бо відали, що мова — то питоменне підложжя для існування народу, це сукупність його культури, це найбільше і найдорожче добро кожного народу — живе схоронище людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає своє давнє життя і свої майбутні сподівання. Свідомі також того є й ті, котрі своїми імперіялістично-заграбницькими намірами завжди зміряли до згуби ними поневолених народів і тому найперше намагалися знищити мову.

Історія українського народу багата на всякі ворожі спроби знищити те, що для народу найдорожче та незаступиме — його мову. Бо окупанти тямили, що коли знищать мову, то вирвуть серце народові, а тоді він сплине кров'ю та загине безслідно. Після безлічі спроб наших окупантів ограбити український народ з його життєдайности — рідної мови, починаючи від насміхів, оплюгавлення та інших економічно-культурних засобів, які все ж таки не увінчувались бажаними успіхами, взялися до законних заходів у рамках їхнього накиненого законодавства. У 1863 році появився ганебний Валуєвський указ проти української мови, котрий забороняв ширити освіту, наказував закрити недільні школи, спинив видання популярних книжечок і різними способами покарав українських діячів — ув'язненнями і засланнями.

Наступним офіційним кроком російської царської імперії на шляху знищення мови, а з тим і народу України, був нечуваний в історії культури Емський указ 1876 року про заборону українського слова, друкування і поширювання книжок українською мовою, підписаний російським царем Олександром II, від проголошення котрого 18-го травня минуло 122 роки. Емський указ забороняв довіз на територію російської імперії будь-яких українських книжок, друкованих за кордоном, забороняв у межах російської імперії друкувати українською мовою не тільки оригінальні та перекладні книжки, але навіть тексти під музичними нотами, забороняв проводити українською мовою будь-які сценічні вистави чи лекції.

Від часу Емського указу пройшло 122 роки, але окупанти завжди намагалися нищити в той чи інший спосіб українську мову, бо знали, що як довго будь-де в Україні чи в іншій частині земної кулі живе українське слово, так довго живе український волелюбний народ, який змагатиметься за своє право на незалежне і свобідне існування. Про ці дати доконче треба пригадувати, щоб знали всі про цивілізацію наших „добрих" сусідів, а зокрема щоб молоде покоління було свідоме про способи, заходи і намагання наших ворогів знищити наш народ.

Коли сьогодні ми є свідками того, що у незалежній Україні ці ж самі валуєвські та емські нащадки, на спілку таки зі своїми українськими яничарами, намагаються різними заходами і методами нищити український народ та його суверенність, то виникає потреба бити на сполох. Ба що більше, деякі державні політичні та культурні діячі намагаються творити хаос за кордоном, експортуючи туди неукраїномовних представників української держави та її культури, що витворює та поширює дальше фальшиве поняття за кордоном про Україну, її народ, мову та культуру.

Протестуймо проти цих дій всіми нам можливими засобами та завжди пам'ятаймо, що досі жодні укази ні насильства не знищили нашої мови тільки тому, що вона завжди мала своїх охоронців, які вірили в неопалимість цієї святої купини та були її подвижниками. Сьогодні черга за нами!

Михайло Герець

ЛИСТ КАРДИНАЛА СОДАНО ТА ПОДІЇ В НОГИНСЬКУ

На першій сторінці „Свобода" з 15-го квітня ц.р. подала інформацію про рішення Ватикану депортувати всіх одружених греко-католицьких священиків з Польщі в Україну. Це рішення подиктоване вимогою польського католицького єпископату щодо присутности одружених українських священиків на терені Польщі, які, на їхню думку, створюють для них проблеми. Згідно з перекладом в інтернетівській програмі „Orthodox Christianity" з 7-го квітня, це рішення було авторизоване Святішим Отцем (By the authority of Holy Father). Передбачуючи, що в наслідок цього рішення може виникнути брак священиків для українських греко-католицьких парафій в Польщі, державний секретар Ватикану Кардинал Содано рекомендує заповнити цю прогалину священиками — целебатами „подвійного обряду", тобто римо-католицькими священиками, які знають візантійський обряд.

Українці все ще між двох вогнів

Читаємо матеріяли про це рішення Ватикану — і мимоволі пригадуються недавні події в Ногинську біля Москви.

У пізні години вечора 29-го вересня 1997 року відділи міліції та Служби безпеки Росії захопили центр Київського Патріярхату в Російській Федерації, у місті Ногинську. Захоплено катедральний собор, резиденцію Архиєпископа, будинки духовної семінарії, жіночого монастиря, ліцею та інші приміщення. З автоматами в руках „герої Росії" виштовхували з приміщень на вулицю жінок з малолітніми дітьми, не дозволяючи їм взяти навіть теплу одежу. Вони по-звірячому побили сотні віруючих, понад сотню заарештували, а особисте майно жителів центру пограбували. Навіть не пощадили Архиєпископа УПЦ КП Адріяна. Його сильно побили, зламали йому руку і в такому стані кинули до в'язниці. Довший час по Ногинську курсували міліційні авта, затримуючи громадян України, щоб їх депортувати з Росії в Україну.

У висліді цієї акції Архиєпископ Адріян опинився в Україні, де тепер керує Дніпропетровською Епархією УПЦ КП. Українці, викинуті з Ногинського собору, животіють у колишній казармі, де днями виключають воду, світло й огрівання та кожночасно очікують вигнання і з цього приміщення, бо Московський Патріярхат дав і на це своє благословення.

Ці дві події цілковито відмінні в тактиці, але вони ідентичні в інтенціях їх виконавців. А їхні інтенції не мають нічого спільного ні з Христовою Церквою, ні з віровизнанням. Адже над православним осередком Київського Патріярхату в Ногинську чинили погром „православні правоохоронці" Росії з благословення „православного" Патріярха Московського. А римо-католицький кардинал, на догоду польським римо-католицьким єпископам та за згодою самого Папи позбавляє українське католицьке населення його природних провідників — священиків. Він хоче підмінити їх римо-католицькими ксьондзами, які історично не зарекомендували себе приятелями українських церков і українського народу.

Ці дві події є політичними актами, які в кінцевому висліді мають доконати етнічний ґеноцид над українськими меншинами в сусідніх з Україною державах. Тут не поможуть не рішучий протест Патріярха Філарета проти звірячої розправи в Ногинську, якої „світ не бачив з перших віків християнства", ні слушна заява Владики Любомира Гузара, що пропозиція замінити „одружених українських священиків польськими дво-обрядовими священиками є виявом непошани до Української Церкви та її традицій".

Тільки об'єднавшись, українці протиставляться загрозам

Протидія тим актам з українського боку має бути також політична. Тепер ми маємо свою державу, своїх державних провідників, і вони, нарешті, повинні діяти, як цього вимагає їхній обов'язок: стати в оборону українців всюди, де вони є переслідувані чи загрожені. Американський, ізраїльський чи якийнебудь інший шануючий себе уряд стає в оборону кожного свого громадянина чи співвітчизника, не дивлячись в якій країні він перебуває чи за що його там переслідують. А як у нас?

На жаль, до таких обов'язків всі галузі влади України ще не доросли. Правда, наші державні мужі цілому світові доказали, що вони є „найс ґайс" (гарні хлопці). Їм сказали віддати росіянам всю тактичну і стратегічну ядерну зброю — і вони її віддали; їм сказали не постачати ґенераторів до атомної станції в Ірані — і вони на це погодились. Та, на жаль, вони нічого не зробили, щоб здобути повагу для України, яку перед світом репрезентують.

Коли в Ногинську було розгромлено центр Української Православної Церкви Київського Патріярхату і скривджені громадяни України шукали захисту в українській амбасаді в Москві, то їх не хотіли там навіть прийняти. Щойно по двох тижнях, на порозі амбасади консул Комаров порадив потерпілим шукати захисту в московському суді, а не в українській амбасаді. МЗС України, дев'ять днів після подій в Ногинську, передало ноту (не протест — борони Боже!) зі закликом повернути УПЦ КП захоплений храм, приміщення та майно. Звичайно ж, цю ноту Москва зігнорувала. Одначе коли під амбасадою Росії в Києві з'явилися пікети, і російська амбасада внесла скаргу до МЗС України, то міністерство негайно висловило „жаль" з цього приводу.

Чи ж можна дивуватись державному секретареві Ватикану (події в Ногинську, напевно, були йому відомі), що він вирішив депортувати українських священиків з Польщі в Україну? Адже всі бачать, що українців далі ніхто не боронить від кривд і наруг, не дивлячись на існування української держави... То чому б не взяти приклад з Патріярха Алексія, і на догоду йому не розпочати переслідування українців в Польщі? Хто зна — може, це буде данина, якою можна буде купити чергові переговори між Ватиканом і Москвою...

Яка має бути наша реакція на знахабніле зарядження Содано щодо українських греко-католиків в Польщі чи неронівське переслідування православних українців в Росії?

Перш за все ми мусимо собі усвідомити, що наступ іде не на греко-католиків чи православних, а на всіх нас — українців. І тому всі ми, не дивлячись на нашу конфесійну, політичну чи якусь іншу належність, мусимо створити один оборонний табір. Наслідуймо наших предків-козаків, які перед наступом ворога могли з возів створити неприступний оборонний табір в степу. Так і ми — не дивімося, на якому конфесійному чи політичному возі їдемо, а зв'яжім колеса тих возів ланцюгами дружби та національної чести і спільно боронім українські інтереси проти ворожих наступів, звідки вони не надходили б — з Москви, Ватикану чи інших центрів.

Що можуть і повинні зробити державні чинники

Подруге, ми мусимо собі усвідомити, що наші петиції чи обурливі статті, включно з цією, яку читаєте, не мають ніякого впливу на Москву і Ватикан. Вони цим так переймаються, як сита свиня співом солов'я. Тут потрібні не протести, а акції державних чинників України. І вони мають можливість це зробити. Якщо б після захоплення Московською Патріярхією українського храму в Ногинську уряд України забрав від Російської Церкви в Україні Печерську, чи Почаївську Лавру, то Москва мусіла б двічі подумати, заки почати якусь нову протиукраїнську авантуру.

Якщо після появи листа кардинала Содано про депортацію жонатих українських священиків з Польщі в Україну Уряд України видасть подібне зарядження про нежонатих римо-католицьких священиків в Україні (бо ж їхня присутність в громадах потенційно може спричинити більше проблем в Україні, як присутність жонатих українських священиків в Польщі), то злощасне зарядження Содано, напевно, буде відкликане.

А ми перестаньмо апелювати до Ватикану і до світової публічної опінії, що ми є покривджені. Зосередьмо нашу увагу на державних чинниках України. Ми мусимо послідовно впливати на них, щоб вони вели тверду політику оборони українців від утисків і кривд в межах української держави та поза її кордонами.

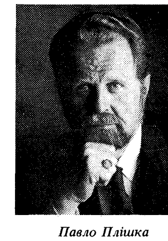
Одначе ми навчені досвідом минулого і тому нам важко повірити, щоб на державному рівні в Києві знайшовся „хоч один козак між міліони свинопасів", який би став в обороні покривджених українців. Правда, всі там турбуються долею покривджених совєтською владою татар чи німців, для яких дорога із заслання відкрита в Україну. Але не для засланих українців...За сім років самостійности України службова номенклятура держави не змогла вивчити мови народу, якому „служать". Точніше — якого грабує... Вони свідомо не хочуть вивчати українську мову. Або ж мають поважний інтелектуальний дефіцит, і не є спроможні це осягнути. В одному і другому випадку їх необхідно позбавити влади, навіть на найнижчому рівні... Якої оборони укра-

(Закінчення на стор. 3)

Роман Ричок

Великий співак — знаменитий артист

В січні 1998 року на мистецькому ринку появивсь новий компактний диск світової слави оперового співака Павла Плішки „Російська душа". Фортепіяновий акомпаньямент відомого піяніста Томи Гринькова.

Павло Плішка

Перш ніж подати зміст нового запису, прекрасно виконуваних нових композицій, варто пригадати мистецький шлях нашого славного співака, його прихильність і участь в українському житті.

З кінцем 1970-их років Павло Плішка, тоді вже відомий в оперному світі бас, постійний соліст Метрополітальної опери в Ню Йорку, при допомозі прихильників і шанувальників його таланту, став також відомим серед нашої спільноти в ЗСА, Канаді, а згодом і в Україні. Він бере участь в наших різних національних імпрезах та в сольових концертах. Слухачі його чарівного голосу, любителі оперного мистецтва поцікавились національним походженням Плішки і з приємністю відкрили, що його предки були українськими імігрантами, які поселились в регіоні Твердого вугілля в околиці Скрентону, Па., де й родився Павло. Про своє походження він з гордістю підкреслював при нагоді частих інтерв'ю в американській пресі і радіо, дарма, що в тому часі ще не володів українською мовою, ані не знав українських пісень.

Зов крови, пробудження приспаних національних почуттів, віднайдення втраченої або призабутої ідентичности — це процес, який часто спостерігаємо серед людей, що повертаються до народу своїх предків. Зокрема серед мистців, співаків цей процес проходить швидко і з великим успіхом. Українська пісня, її милозвучна мелодія і зміст є тим „євшан-зіллям", що допомагає співакові відшукати корінь свого походження, душевно з'єднатися з народом, до якого закликає його серце.

Завдяки нашим любителям музики і опери, процес українізації Павла Плішки був успішний. Він скоро, на радість нашої спільноти, включився в наше мистецьке життя. Вивчив українську мову, награв на пластинці, а опісля на компактному диску українські пісні.

Про голос та техніку співу Плішки маємо багато похвальних рецензій в американській пресі і радіо. Про його мистецькі спроможності, кар'єру, пляни писав відомий оперний критик Мартин Маєр в журналі „Оперні новини". Він подає дуже прихильну характеристику непересічного голосу Плішки та бездоганного володіння ним. Він каже, що співак обдарований вийняткової краски голосом, в його звучанні чистота дикції і фразування, сила могутнього вислову, в ньому багато металу, широкий діяпазон, повність, виразність і шляхетність звуків низьких реґістрів. Усі ці прикмети в сполученні з технікою співу, його „бельканто", себто красний стиль співу, що характерний віртуозністю і оксамитним звуком, а також „леґато", тобто здібности виводити (Маєр каже „прясти") басові інтонації при одному довгому віддиху, є запорукою його успіху, його слави в оперному світі.

Читати похвальні рецензії про виступи Плішки, про овації (нерідко стоячі), якими його нагороджують слухачі опери, сповняють наші серця радістю і гордістю. Особливо коли зважити його поворот, чи радше віднайдення втраченого, а чи тільки призабутого національного походження. Вправді, ще в дитинстві бабця водила Павла в неділі до української православної церкви св. Михаїла в Скрентоні, але це мабуть призабулось, бо батьки його скоро переїхали до Патерсону в Ню Джерзі, де ходив до школи і виховувався виключно в американському оточенні. Не мав нагоди чути української мови, а батьки його також нею не говорили, тому й картини з раннього дитинства скоро затерлись в його уяві.

Непересічний голос Плішки відкрив місцевий піяніст-учитель Бояджіян, коли Павло був ще в середній школі. Він став його учителем, ввів в світ оперового мистецтва, розумно і послідовно провадив до вершин мистецької слави. Павло був пильним, завзятим і працьовитим студентом, був свідомий того, що треба по-

(Закінчення на стор. 3)

Сергій Білоконь

Механізм масового винищення людей за большевиків

I

Як можна припустити, усередині чекістського діловодства існували свої бар'єри, закладені в нього з самісінького початку. Чекісти окремо провадили справи-формуляри, що несли певний обсяг інформації про окремих людей. Окремо провадили й паралельні їм, що з ними не перетиналися, — слідчі справи. Другі розповідали про тих чи інших людей, перші — кидали часом світло на всю систему. Від часів московського путчу 1991 року з усього величезного масиву чекістських архівів стали приступні лише слідчі справи на реґабілітованих із ФПД — „фонду припинених справ". Досі це єдина категорія розсекреченого діловодства ЧК-ҐПУ-НКВД. Вони містять зізнання винувачених у коєнні неймовірних злочинів, після яких підшито відповідні вироки. Справи-формуляри в Україні лишаються закриті. Тим більше за сімома замками лишаються відомчі циркуляри.

Розвиток пізнання має свою логіку й послідовність. Очевидна річ, що по-справжньому з діяльністю ЧК-ҐПУ-НКВД і самою суттю большевицької влади ми ознайомимося, коли за матеріялами центральних московських архівів буде видано пакет відповідних законоположень і циркулярних розпоряджень, і коли буде визначено філософську суть цих документів, філософське кредо їхніх авторів. У республіканських архівах повних комплектів таких документів, наказів може й не бути. Характерний запис у протоколі засідання Політбюро ЦК КП(б)У від 7-го червня 1921 року: „Слухали: 17. Постанови ЦК РКП. Ухвалили: узяти до відома". Все. Тим часом циркуляри установ центральної влади цікавіші за будь-що інше, бо реґулювали і життя установ, і їхнє діловодство. Наприклад, згідно з директивою ч. 66 НКВД СССР, виданої не пізніше лютого 1938 року, підлягали реєстрації особи, засуджені Окремою нарадою за другою, тим більше, очевидно, за першою категорією. А навіщо було їх реєструвати? Досі, повторю, такого видання немає, як немає й особливих надій на його появу в ближчому майбутньому. У московських справах — секрети справжні. Вони вибухонебезпечні.

Ясна річ, по відношенню до документів різних категорій допуски як були, так і лишаються різні, і дистанція лишилася теж та сама. Продовжується, отже, та сама гра в шахи, де фіґури розставлено ще тоді. Нинішні власники потирають руки, тішачися величчю системи, до якої вони причетні. Тепер вони, властиво, приватизували відомчі архіви.

Як слушно підкреслив кандидат юридичних наук Ігор Усенко, „ефективність праці дослідника іноді значною мірою визначаються не його вмінням вести науковий пошук, а наявністю добрих стосунків із адміністрацією відповідної архівної установи". На його справедливу думку, „про протоколи колегій, накази, огляди, довідки та інші нормативні й аналітичні матеріяли органів безпеки дослідники можуть лише мріяти". Чому ж колишня компартійна номенклятура й „наближені" до неї юристи, лишившись на своїх постах, вирішили віддати у руки дослідників лише слідчі справи, з джерелознавчої точки зору — найслабші, найгірші джерела, що складаються, головним чином, з фальшованих протоколів?

Не наполягатиму на тому, що це робиться свідомо, але скажу про те, до чого приводить така політика. Приховування цінніщої частини архівів ЧК-ҐПУ-НКВД-КҐБ незалежно від строку давности (законодавчо не визначеного) сприяє дальшому розвитку мітотворчости. Це дає змогу твердити, наприклад, що Сталін був ментально хворий, і перебіг репресій в СССР відповідав перебігові його хвороби. Чи ж не для того це робиться, щоб підказати — якби, мовляв, на місці Сталіна перебували тоді інша особа, наприклад, „добрий дєдушка Ленін", все було б інакше?

Задум, як бачимо, хитрий. Можливо, хтось уже скаже навіть, що большевицька футурологія часів Леніна-Дзержинського передбачила й ґорбачовську гласність. Передбачила навіть потребу кинути щось на поталу розшалілому натовпові. Перш ніж відсікти від діловодчого масиву щось непотрібне їм, як ящірка відкидає хвоста, коли на неї наступиш, контолери про всяк випадок у згадках „аґентурних матерілів" замазували перше слово, у згадках про „справи-формуляри" — друге. Виривали окремі аркуші.

Але... немає нічого таємного, що б не стало явним. То там, то тут навіть у цих відкритих тепер справах трапляються окремі документи загальнішого значення, що відхиляють завісу над тими, що не розкриті й досі. Таких, випадково не вилучених, документів пощастило виявити досить багато. Вони й лягли в основу мого дослідження. Як показують ці матеріяли, большевизм був вагітний репресіями. Вони лежать у його природі, події початку 20-их (ленінських) років, і кінця 30-их (сталінських) виявляють дію одного й того самого механізму. Тим-то абсолютно правдива була думка, мовляв, „Сталін — це Ленін сьогодні", чи інакше кажучи, Ленін — це був Сталін учора. Перевага останнього полягає хібащо в тому, що він знищив большевиків більше, ніж усі генерали УНР разом узяті.

(Продовження буде)

Автор — старший науковий співробітник Інституту Історії України Національної Академії Наук (Київ).

Великий...

(Закінчення зі стор. 2)

стійно і терпеливо вправляти, вишколювати свій голос, щоб він повністю дозрів. Сьогодні його голос є в зеніті слави і, як пише один критик, Павло послуговується ним немов забавкою, з легкістю виконує часом дуже складні арії різних опер.

Сьогодні П. Плішка, з тридцятилітнім стажем в Метрополітальній опері в Ню Йорку, виконавець головних роль в багатьох операх. Його запрошують до різних оперних театрів в Америці, Европі, з Україною включно. Осінню 1985 року Український Інститут Америки в Ню Йорку величавим бенекетом вшанував Плішку званням Українець Року.

З удосконаленням звукової техніки в 1992 році у Франції вийшов компактний диск „Павло Плішка співає українські пісні", фортепіяновий акомпаньямент Т. Гринькова. Касета в гарному мистецькому оформленні: кольоровий портрет співака у вишиваній сорочці з тризубом на грудях. У виконанні Плішки 12 пісень різного жанру та різних композиторів. Пояснення до кожної пісні подано в трьох мовах: англійській, французькій, німецькій. Деякі пісні в басовому виконанні чуємо вперше, наприклад, „Безмежнеє поле", слова І. Франка, муз. М. Лисенка. Співак з питоменною йому легкістю передає їх зміст, з бездоганною дикцією, своїм вийняткової краси могутнім голосом. Зокрема такі пісні, як „Гетьмани, гетьмани" та „Дніпре, мій Дніпре" на слова Т. Шевченка, муз. М. Лисенка, а також „Байда", аранж. М. Вериківського, чи „Чуєш брате мій", слова Б. Лепкого, аранж. Л. Ревуцького, у виконанні Плішки вирізняються своєрідною інтерпретацією, в їх зміст він вкладає своє серце. Навіть після закінчення співу, здається, звуки його глибокого, оксамитного голосу лунають в просторі своєю вібрацією та немов рефреном продовжують звучати в уяві слухача.

А тепер кілька слів про новий успіх нашого славного співака. Тому кілька місяців (січень 1998 року) на мистецькому ринку появивсь новий компактний диск: „Павло Плішка — російська душа", виданий у Швайцарії. При акомпаньяменті Томи Гринькова, співак виконує пісні п'ятьох російських композиторів: Модеста Мусорґського, Петра Чайковського, Сергія Рахманінова, Ніколая Медтнера і Димітрія Шостаковича.

Прекрасне виконання добре підібраних для баса композицій і бездоганна російська дикція дають велику насолоду продовж більш години слухати нашого співака і не менш славного піяніста-акомпаньятора Т. Гринькова. Можна мати тільки застереження, чи музичні твори двох композиторів, Рахманінова і Чайковського, віддзеркалюють російську душу. С. Рахманінов — композитор-піяніст, більшу частину свого життя перебував за кордоном (Норвегія, Америка). Часто відвідував Україну, де писав романси на слова Тараса Шевченка. Довший час жив в ЗСА, де й помер в Беверлі Гілс, Каліф. П. Чайковський більшу частину свого життя провів в Україні. Виступав, як дириґент в Києві, Харкові і Одесі. В Україні створив усі опери, включно з оперою „Мазепа", а також 2, 3, 5, 6 симфонії, а далі суїти, пісні та романси на слова Т. Шевченка. Українську народну пісню використовував в своїх творах, головно в другій українській симфонії. Приятелював з М. Лисенком. А тому тяжко сказати, чи в творчості Чайковського переважає російська, чи українська душа.

В залученій до диску брошурі подано короткі біографії композиторів та зміст виконуваних пісень. Також подано портрети Плішки і Гринькова та їх мистецький шлях, все це в трьох мовах: англійській, французькій і німецькій.

Про Плішку сказано, що в нього поєднання надзвичайного голосу з артистичними здібностями, завдяки яким він сьогодні є найкращим басом в оперному світі. Почавши з 1967 року, він є провідним і постійним солістом в Метрополітальній опері в Ню Йорку, а також в інших оперних театрах ЗСА, Мехіко, Канади, Европи. В його мистецькій кар'єрі більше тисячі виступів в таких операх, як „Дон Карльо", „Ернані", „Сімон Боканеґра", „Набукко", „Аїда", „І Веспрі Сіціліяні", „Луїза Міллер", „Ля Форца дель Дестіно", „Війна і Мир", „Боріс Ґодунов", „Ля Богеме", „Хованщіна", Верді „Реквієм" — та інші. Брав участь в турне Ля Скаля до Японії і Кореї, де співав в операх „Набукко", „Турандо" і Верді „Реквієм". Його виступ в сольовім концерті при акомпаньяменті Т. Гринькова в Большому театрі в Москві пройшов з блискучим успіхом.

Не менш прихильну біографію подано про Т. Гринькова, про його непересічні музичні здібності, який почав концертувати з 13-го року життя. А на 19-му році життя став широко відомим в музичному світі та здобув першу нагороду, включно із золотою в Женеві. Виступав з концертами в різних країнах Південної Америки, Европи та награв кілька компактних дисків („Балляди Шопена", „Російська романтика"). Від довшого часу є постійним акомпаньятором П. Плішки.

Під час частих виступів в радіо (година клясичної музики) Плішка цікаво оповідає про свою мистецьку працю та співає українські і російські пісні, при чому кожного разу підкреслює своє українське походження.

П. Плішка — це співак, артист, віртуоз, який технічними засобами вокального мистецтва вміє відповідно висловити почуття, зміст виконуваної пісні. Співаючи, він перебуває в полоні справжнього мистецтва, яким обдарувала його природа.

Кінчаючи цей допис, варто пригадати, що шанувальники великого таланту Плішки матимуть нагоду почути його в музичній програмі з нагоди 50-річного ювілею Українського Інституту Америки, який відбудеться в Ню Йорку 31-го травня ц. р.

Фільм „Дух України"

Вже стало доброю традицією серед українців, на згадку про зустріч з мистецькими групами, купу-

Режисер М. Олексюк-Бейкер.

В перерві між фільмуванням.

вати запис виступів: касету чи відеофільм. Виступи Національного Ансамблю України ім. Вірського не є вийнятком, — всі охоче купують відеокасети. Не підозрюючи, що дістали не запис концерту, не фіксацію танцюючих рухів, а чудовий мистецький твір, який принесе багато радісних хвилин справжнім цінувальникам мистецтва і тим, хто любить вірною синівською любов'ю Україну, і тим, хто ніколи в Україні не був і не буде.

„Я мріяла зробити фільм, що розкривав би людям багатство історичне нашого народу, показував би силу і велич нашого прагнення до свободи. Я хотіла зробити фільм, що став би візитовою карткою і, показуючи танцювальне мистецтво ансамблю ім. Вірського, зацікавити світ Україною так, як зацікавив його Ірляндією знаменитий Ріверданс", — розповідає режисер і постановник фільму Мирослава Олексюк-Бейкер.

Сьогодні мусимо визнати, що авторський задум вдався вповні! Вже перші кадри фільму дають нам можливість налаштуватись на зустріч з небуденним, а перші музичні акорди підсилюють цей настрій.

Відомий український композитор Володимир Губа так вдало створив мелодію музичного супроводу, що вона стала ще одним повноправним елементом фільму, поруч з танцем, пейзажем та побутово-етнографічними сценами. Фільм — повний вдалих режисерських знахідок. В ліричних виступах, сценах козацького побуту та купальських обрядах, показаних режисером, простежується сюжет, корені і образ танців. А їх пластику підкреслюється деталями рухів та силуетів, елементами одягу чи сповільненими кадрами, вдало знятими операторами. Органічні перебудови позицій танцюючих на сцені чудово дублюються змінами ракурсів фільму і вже не відчуваєш себе глядачем, а чуєшся учасником фільму і, неначе птах, розкинувши крила, летиш над засніженим Києвом чи стоїш в центрі козацького кола.

Взагалі, кадри козацького табору, кадри купальського свята, образи старого гуцула, вишивальниці, такі об'ємні, наповнені таким глибоким змістом і символікою, що залишається тільки привітати автора з успіхом, а всім читачам запропонувати обов'язково подивитися на фільм. У ньому, крім танцюристів, в побутових сценах зняті молоді українці, що не є професійними акторами, але як вдало підібрані їх типи. Які красиві їх обличчя! Поетично введені в тло фільму образи наших старовинних замків. А трансформація козаків на конях в силюети танцюючих та кадри бойових козацьких танців, — не просто знахідка-відкриття режисера! Та краще один раз побачити самому, ніж сто разів почути від когось.

Пропонуємо вам переглянути фільм „Дух України" режисера Мирослави Олексюк-Бейкер.

Катерина Немира

Українських дітей — до українських літніх таборів!

Лист Кардинала Содано...

(Закінчення зі стор. 2)

їнський нарід може сподіватись від таких „провідників"?

Одначе, якщо на державному рівні ніхто не стане боронити покривджених українців, то, може, такі знайдуться на обласному чи міському рівні? Правда, з цього рівня не можна писати дипломатичних нот до Ватикану чи Москви, але це не конечне. Обласна чи міська влада може — для прикладу — перевірити, чи римо-католицькі ксьондзи, які не є громадянами України, мають дозвіл на працю в даній області чи місті. Якщо ні, то вони мусять повернутися до країн їхнього походження і там чекати, аж поки такий дозвіл отримають. Такі правила діють в ЗСА, то чому їх не можна застосувати в Україні? Можна також перевірити документи на маєтки чи костели, передані Римо-Католицькій Церкві. Якщо ці документи не є в повному порядку, то їх слід уневажнити, а майно передати в користування громадян України . Або навіть якщо документи і є в повному порядку, то можна перевірити, чи передані будинки є безпечні до вжитку. Якщо є якесь порушення безпеки, то будинок чи костел закрити для ремонту і його можна буде відкрити після нової інспекції, з якою не конечно поспішати...

Можна припускати, що якесь зарядження місцевої влади суд уневажнить. Але Ватикан, напевно, завважить, що спина українців випростовується, і по-новому почне їх трактувати.

Отже, пишім листи до Президента Кучми, голови Уряду та голови Верховної Ради. Як є нагода, говорім з представниками України в ЗСА та інших західніх державах на цю тему. Якщо на державному рівні не матимемо успіхів, звертаймось тоді за допомогою до української влади на обласному чи міському рівні. Там, напевно, знайдемо когось, хто постоїть за українців.

Наше послідовне і систематичне лобі, у співдії з нашими земляками в Україні, допоможе державним діячам України — скорше чи пізніше — застосувати політику оборони українства всюди, де тільки воно загрожене.

Цим вони здобудуть не тільки вдячність українського народу, якому повинні служити, але й повагу серед державних мужів світового значіння. Бо світ шанує лише того, хто сам себе шанує.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 15-го травня 1998 р. на 40-му році життя несподівано відійшов у вічність наш найдорожчий СИН і БРАТ

бл. п.
д-р
ОЛЕКСАНДЕР „АЛЬО"
КУРІЦА

У глибокому смутку:
батьки — ОЛЕГ і ҐЕНЯ
брат — ЮРІЙ з дружиною АРЕТОЮ і донями ДІЯНОЮ і ВІКТОРІЄЮ
сестра — ТЕРЕСА з мужем ТАРАСОМ ЯВОРСЬКИМ
тета — ВАНДА БАГМЕТ з родиною

Замість квітів родина бажає, щоб пожертви складати на
PLAST • POBRATYMY FOUNDATION
314 Bonnie Brae Road
Hinsdale, Illinois 60521
на користь виховної праці пластунів.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ в НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою зі своїми членами та українською громадою, що в суботу, 9-го травня 1998р. відійшов у вічність

св. п.
д-р мед.
АХІЛЬ НЕСТОР
ХРЕПТОВСЬКИЙ

довголітній і відданий член УІА, видатний лікар, кол. голова УЛТПА та СФУЛТ-у, основник і меценат Українського Інституту Модерного Мистецтва в Чикаго, активний член багатьох професійних і громадських товариств.

Горем прибитій дружині Вірі, доням Вірі-Дарії і Ареті та всій родині складаємо найщиріші співчуття.

ДИРЕКЦІЯ УІА

У глибокому смутку повідомляємо українську лікарську громаду, що 9-го травня 1998 р. з волі Всевишнього відійшов у засвіти на 77-му році життя

бл. п.
д-р медичних наук
АХІЛЬ НЕСТОР
ХРЕПТОВСЬКИЙ

основоположник і довголітній президент та почесний президент Світової федерації українських лікарських товариств (СФУЛТ).

ПАНАХИДУ відправлено в четвер, 14-го травня 1998 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Музики, 2157 W. Chicago Ave., Chicago, IL.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 15-го травня о год. 10-ій ранку в українській католицькій катедрі св. о. Миколая.

Родині покійного: дружині Вірі, доням та внукам складаємо наші найщиріші співчуття.

Вічна йому пам'ять!

ЕКЗЕКУТИВНА РАДА СФУЛТ-у

П О Д Я К А

В понеділок, 23-го березня 1998 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність

бл. п.
ВАСИЛЬ САМОФАЛ

Цією дорогою складаю щиру подяку Всечеснішим отцям о. Митратові Іванові Тилявському, о. Володимирові Волощукові і о. Любомирові Панасюкові за відслуження похоронних відправ і за прощальні слова. О. Волощуку, котрий часто відвідував хворого у шпиталі і уділив йому Тайну Єлеопомазання.

Я вдячна всім, які пошанували пам'ять мого мужа, покійного Василя, і так численно взяли участь у похоронних відправах.

Спасибі за вияви щирого співчуття, цінні поради і духову допомогу в моєму горі. Особлива подяка Любомирові і Марії Іваськовим, Марія і Миронові Наваринським за їх сердечну поміч, поради і моральну піддержку в часі недуги Василя і похорону.

Спасибі за прощальні слова в похоронному заведенні і на тризні. Промовляли: Омелян Граб, Любомир Курилко, Богдан Лєхман, Мирон Наваринський і Григорій Королишин.

Дякую за квіти і вінки надіслані до похоронного заведення рідними і приятелями.

Складаю щиру подяку всім, які зложили щедрі пожертви в ім'я бл. п. Василя Самофала.

НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили:
Діно і М. Арауйо, Ярослав і Н. Боднарук, Омелян і М. Граб, Богдан і Н. Лєхман, Михайло і І. Кіндрачук, Роман і М. Крученик, Маріян і К. Максим'як, Єва Савка, Всеволод і Л. Саленко, Роман і Л. Романишин, Василь і М. Шулевський, Богдан і Л. Загайкевич.

ЖЕРТВУВАЛИ:
НА СТУДЕНТІВ СЕМІНАРІЇ в РУДНО:

	115	дол.	Анна Самофал;
по	100		Ліда Самофал, Михайло і І. Бойко, Любомир і М. Іваськів, Богдан і Л. Курилко, Любомир і Д. Курилко, Надія Мандрусяк;
	50		Богдан і О. Козак;
	35		Роман і Л. Романишин;
	30		Іван і С. Олійник;
по	25		Василь і Г. Біровець, д-р Юрій і М. Дицьо, Володимир і Н. Лєхман, Оксана Мельничин, д-р Володимир і А. Мотика, Олександра Яськів;
по	20		Володимир і Ю. Гетьманський, Володимир і Марта Григоріїв, Надія Іванчук, Атанас і К. Кобрин, Микола і Л. Кобрин, Мирон і М. Кузьма, Володимир і А. Мерещак, Михайло і С. Павлічко, Орест і Д. Питляр, Павло і О. Пришляк, Роман і О. Свистун, Марія Стефанишин, Семен і М. Чорній;
по	10		Леся Дем'янчук, д-р Володимир і Г. Король, Люся Крук, Любомир Лампіка, Орест і О. Лазор, Богданна Фридер.

НА ХРАМ В ЗАРВАНИЦІ БОЖОЇ МАТЕРІ:

по	100	дол.	Анна Самофал, Александер і Ф. Самофал, Любомир і М. Іваськів, Ярослава Кіналь, Богдан і Л. Курилко, Любомир і Д. Курилко;
по	50		Степан і К. Качмарський, Мирон і М. Наваринський, Петро і І. Остапчук, Богдан і Люба Загайкевич;
	45		Ліда Самофал;
по	30		Ралф і А. Маряні і Володимир Савків;
по	25		Василь і Г. Біровець, В. Горський, Богдан і Н. Лєхман, Ольга Начаєвська, Юрій і О. Пастернак;
по	20		Софія Барусевич, Мирон Грамяк, Ярослав і І. Костишин, Лідія Козак, Іван Лучканич, Ольга Павлів, Теодор і Є. Потерейко, Павло і О. Пришляк, Оксана Савойка-Мізь, Роман Сокольський, Михайло і І. Яремко;
	15		В'ячеслав Цетенко;
по	10		Марія Стефанишин, Євдокія Туринська, Марія Хіменець;
	5		Євстахія Матвієнко;

НА ІКОНОСТАС до УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ в НОРТ ПОРТ, ФЛЬОРИДА:

	100	дол.	Анна Самофал;
	25		Омелян і Марія Граб;
по	20		Mariann Mackenzie, Марія і Оля Штайнберг;
по	10		Григорій і М. Королишин, Осип і М. Серна.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в НЮ ЙОРКУ:

по	25	дол.	Ярослав і Я. Букачевський, д-р Євгеній Стецьків; Євдокія Савків.

Спасибі збірщикам: Степанові Качмарському і Любомирові Іваськові.

Нехай Господь Бог винагородить всіх вас своїми обильними ласками.

Дружина покійного АННА САМОФАЛ з родиною

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ МОДЕРНОГО МИСТЕЦТВА
повідомляє членство та все громадянство, що 9-го травня 1998 р. відійшов у вічність

бл. п.
д-р
АХІЛЬ ХРЕПТОВСЬКИЙ

засновник і меценат УІММ в Чикаго, Ілл.

Дружині, шановній Вірі і родині складаємо щиросердечні співчуття.

УПРАВА УІММ

КОНВЕНЦІЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

лоцій. Конвенція обрала також спеціяльну комісію в обороні українських католицьких священиків в Польщі, яких Ватикан хоче видворити з тієї країни.

Під час пополудневої сесії у п'ятницю М. Лиско подякувала тим делегатам-секретарям, які привезли на Конвенцію аплікації нових членів, а відтак короткі усні звіти дали деякі члени Головного Уряду до видрукуваних писемних.

З уваги на брак часу на дискусію над звітами, заряджено вечірню сесію, під час якої поодинокі делегати висловлювались про різні аспекти діяльности УНСоюзу. Коментарі до звітів членів Головного Уряду висловлювали: Франко Стубан, Степан Рудик, Варка Бачинська, Ірена Прийма, Ірена Щерба, Йосип Лисогір, Михайло Михайлишин, Богдан Ясінський, Володимир Лучків, Юрій Котляр, Павло Фенчак, Лев Боднар, Андрій Пащук, Августин Рудник, Стефко Куропась, Мирон Куропась, Роман Ференцевич, Іван Гавалюх, Марко Дацківський, Лев Чировська, Тимко Бутрей, Євген Бачинський, Іван Скальчук.

Відповіді давала У. Дячук, а відтак в суботу під час ранішньої сесії інші члени Головного Уряду. В суботу пополудні почалось обговорення злуки УНСоюзу з УНП і УБС. Виділено по 20 хвилин на аргументацію „за" і „проти".

Тоді, коли злука з УНП не передбачає жодних змін в Головному Уряді щодо персоналу, то злука з УБС передбачає додання посту старшого віцепрезидента з УБС, одного контролера і трьох радних з УБС до 2000 року. Аспектам злуки з УБС виділено по 15 хвилин „за" і „проти", а всі матеріяли в цій справі були опубліковані у виданнях УНСоюзу у двох мовах. Проти злуки не було аргументів.

В заключній частині суботньої пополудневої сесії відбулося голосування над злуками та передвибори до Головного Уряду; голосування проходило машинами в окремій кімнаті, а голоси Виборча комісія обраховувала майже цілу ніч і щойно в неділю по полудні проголосила висліди: за зміною назви на Український Народний Братський Союз — 137 голосів, проти — 87 (отже менше, ніж дві третини потрібних голосів); за злукою з УБС 196 голосів, проти 22, за злукою з УНП 192 голоси, проти 25. Решту сесії в суботу присвячено змінам статуту. В суботу увечері відбувся бенкет (звідомлення в наступних числах „Свободи").

Відтак Виборча комісія проголосила висліди передвиборів, вже з деякими змінами голосів після подвійної перевірки.

Предсідник — У. Дячук (104 голоси), Р. Гадзевич (82). Хоч У. Дячук день раніше заявила, що не кандидує на жодний пост, після голосування сказала, що приймає номінацію. Р. Гадзевич також кандидує у заключних виборах.

На заступника предсідника: Стефко Куропась (67), Є. Іванців (43), Н. Олесницький (31), хоч заявив, що не кандидує, В. Лучків (21). Заступниця предсідника — А. Дидик-Петренко (122), Гльорія Пашен (16). Директор на Канаду — о. М. Стасів (133), Б. Долішний (12). Секретар — М. Лиско (154), В. Бачинська (43). Касир — С. Качарай (192), М. Юрченюк (4). Контролери — В. Пастушок (167), С. Гавриш (142),). Серафин (84), М. Дацківський (47). Радні — Т. Шмагала, мол. (134), А. Худолій (132), Галина Колесса (127), Т. Мороз (119), Стефанія Ґаврилюк (110), М. Дяківський (101), А, Воробець (88), В. Корчинський (87), А. Скиба (79), Оксана Тритяк (73), д-р Василь Шереметa (68), Е. Осцілавський (67), В. Лучків (63), І. Гайда (51), С. Куропась (42), Є. Іванців (38), Й. Гаврилюк (33).

Слід відзначити, що багато осіб делегати вписували на бальоти не беручи до уваги, на які пости ці особи кандидують. Перед передвиборами кандидати на різні пости були представлені делегатам, а крім того кандидати поширювали свою передвиборчу літературу.

Заключне голосування над виборами Головного Уряду було заплянoване на понеділок.

В неділю учечері відбувся концерт з участю дівочого хору „Веснівка" та популярної солістки Олександри Кохан.

Заключне голосування над вибором Головного Уряду було заплянoване на понеділок.

Св. п. І. Федорняк

Парафія української греко-католицької церкви св. Володимира Великого в Ютиці, Н. Й., чисельно невелика, однак за останніх 50 літ існування осягнула великі успіхи, а це все через невтомну працю і посвяту добрих парафіян. Невіджалуваною втратою для парафії і української громади в Ютиці є несподівана смерть громадського діяча і парафіяльного секретаря св. п. Івана Федорняка.

Покійний народився 21-го вересня 1923 року в Галичині в родині господарів Гавриїла і Евфрозини Федорняків. Початкову освіту набув в рідному місті, а середню в Івано-Франківському. Хуртовина Другої світової війни викинула його з рідних земель в Німеччину, де він самітно пробивався через щоденні еміграційні злидні.

В 1950 році переїздить до Америки і поселюється в Дітройті і там фізичною працею заробляє собі прожиток і навчання в технічному інституті. Дипломом закінчує цей інститут в 1956 році і одержує професійну працю у фірмі „Дженерал Електрік" в Ютиці. Тоді вже на постійно переїздить в Ютику, одружується з Ольгою Кофнюк в 1958 році і задержує своє місце у фірмі через цілих 30 років праці. За гарне християнське родинне життя Всевишний нагороджує Івана та Олю синами Марком і Григорієм.

Питомою прикметою характеру покійного був його необмежений оптимізм-надія в краще майбутнє рідного народу, також вірив, що праця і посвята громадян конечно потрібна для розвитку нашої Церкви та установ в Америці. Тому із приїздом в Ютику активно включився в працю при Осередку СУМА ім. Юрія Липи, брав активну участь в окружних і крайових з'їздах, став секретарем осередку та виховником молоді. Літом, під час вакацій, таборував з юнаками на оселі „Холодний Яр", де й навчав молодих таборування і мови. За це в 1965 році одержав від Головної управи СУМА третій ступінь виховника. Любов для молоді виявляв він на сходинах юних сумівців, серед яких він заложив радіо-технічний гурток.

І. Федорняк шанував людей, провадив драматичний гурток СУМА, влаштовував веселі чайні вечорі і різнородні святкування, за що Головна управа наділила його спеціяльним признанням під час 35-го ювілею існування СУМА в Ютиці.

Рівнож, він був довголітнім активним членом Відділу УККА в Ютиці, членом УНС, учасником підготовчого комітету відзначень роковин великого голоду в 1983 році і членом окружного комітету Ютицького УККА з нагоди 1000-ліття Християнства в Україні. Під час 40-ліття УККА в Ютиці 1991 року одержав членську похвалу від Головної управи УККА.

В церковному житті вже в 1978 році був членом будівельного комітету церкви св. Володимира Великого, парафіяльним дорадником, а від 1981 року став секретарем парафії і цей пост задержав аж до своєї смерти.

Безмежна любов до рідної землі спонукала його кількакратно відвідувати рідний Галич, де й віднайшов рідного брата Володимира з дружиною Марією та синами Богданом та Іваном. Бажання, щоби ще раз побачити рідні закутки не здійснилося, бо відійшов із Божої Волі у вічність, залишаючи в смутку дружину Ольгу, синів Григорія і Марка, співпарафіяльників і знайомих парафії св. Володимира.

Похоронами проводив парох церкви о. Михайло Бундз, який в поминальному слові гарно розказав про працю і всі зусилля покійного для добра і розвитку парафії. На тризні прощали покійного від СУМА Василь Рабарський, від УККА Ярослав Яцковський, від ООЧСУ Осип Ліщинський і на приятелі родини Ярослав Линтей і Богдан Рабій.

Б. Р.

Появилася ще одна книжка цікавого листування

У Видавництві Маріяна Коця появилася збірка листування Михайла Грушевського до Кирила Студинського в роках 1894–1932, упорядкована Галиною Свирник та з передмовою історика Ярослава Дашкевича і мистецьким оформленням Юрка Коха.

Ця незвичайно вартісна збірка листування здійснена завдяки фінансовій підтримці М. Коця і УВАН у ЗСА, містить 310 листів з особистого архіву К. Студинського, що зберігається в Центральному Державному Історичному Архіві України у Львові.

У своєму вступному слові історик проф. Я. Дашкевич підкреслює, що публікації останніх років дуже поглибили знання про М. Грушевського як вченого і громадсько-політичного діяча. На його думку ця збірка листів дає багато для розуміння М. Грушевського як людини, як особи та особистості.

Він уважає, що саме ця збірка листів до К. Студинського, доброго друга та вченого, — це велике багатство фактологічне і світоглядове, це справжня копальня відомостей, поглядів і думок, цікава для кожного читача, що бажає пізнати краще цю складну особу та вийняткову особистість, якою був М. Грушевський.

Збірку листів можна замовити за 16 ам. дол., пишучи на адресу: M. P. Kots, P. O. Box 33, Lexington, N.Y. 12452.